

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

13. An incurratur labes Symoniaca, si petatur à Monialibus dos, quando Monasterium est dives? Ex p. 8. tract. 7. & Misc. res. 29.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

niacæ electionis ad Prælaturam aliquam Religionis, incurritur excommunicationem. Doctores qui asserunt has Prælaturas non includi sub nomine beneficii negativè respondebunt, & ita Peyrinus ubi *suprà* d. 24. sic ait: Qui fuit mediator ad consequendam aliquam dignitatem in Religionibus mendicantibus, non incurrit excommunicationem *Extravag. 2. de simonia*. Ita ille. Sed Doctores sentientes has Prælaturas esse beneficia ad casum propositum, affirmativè sententiæ adhererunt.

RESOL. XI.

An Regulares convenientes inter se, ut alter in una electione suffragetur uni, & alter alteri in alia, committant simoniam?

Et quid, si pactum non intervenit, sed tantum futura oblatio spectetur, si dicatur, da hoc suffragium, & providebitur tibi de aliare, vel quid simile? Ex p. 3. tr. 2. Ref. 125.

^{Sup. hoc lege doctr. ref. seq. & sup. signanter in fin. ref. 7. s. Nota etiam paulo post in. vers. Addit Diana.} §. 1. **R**espondeo affirmativè, ut innuit *cùm pridem*, *ref. fin. de pactis*. Secus asserunt aliqui, si pactum non intervenit, sed tantum futura oblatio spectetur, si dicatur, Da hoc suffragium, & providebitur tibi de alia re, vel quid simile; & ideo Villalobos in *summa*, tom. 1. tractat. 27. diff. 24. n. 1. sic ait. [Advierit Emanuel Rodriguez con Navaro, que una cosa es, ofrecer esperança, y otra cosa, el hazer pacto y concierto, porque si el Superior dixesse al subdito, por amor de mi que dexes este oficio, que yo procurare dar os otra cosa, como se fuele hazer muchas vezes, sin animo de obligarle, no sera simonia, aunque parece cierta manera de soborno, y por este camino se esculan muchos que dizen a sus amigos, ayudadme en esta ocasion con vuestro voto, que yo os ayudare en otra, que esto no es hazer pacto, si no ofrecer esperança; mas lo cierto es que esto se llega mucho a simonia.] Ita ille, & post illum Hieronymus Rodriguez in *compen. 99. Regul. ref. 129. num. 3.* Sed cùm hæ oblationes sobornationis speciem præferant, ideo debent à Religiosis esse maximè alienæ, vide etiam Suarez de *relig. tom. 1. lib. 4. c. 44. num. 3. & seq.*

RESOL. XII.

An si simonia permutare res spirituales, dummodo non sint beneficia, ut v. g. si Monachus dicat alteri: Elige me in Provinciale, & ego eligam te in Priorem; vel fac pro me Sacrum, & ego faciam pro te; audiam tuam confessionem, si tu audias meam, &c.? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 150.

^{Sup. hoc inf. in Ref. 26. s. Hinc paulo post initium, cursum in vers. Et hanc sententiæ & sup. in Ref. 7. s. Nota etiam paulo post in. vers. Addit Diana. & lege doctrinam præcedentis ref.} §. 1. **V**T, v. g. si Monachus dicat alteri, Elige me in Provinciale, & ego eligam te in Priorem: vel si aliquis dicat, Faciam, pro te Sacrum, & tu fac pro me; audiam tuam confessionem, si tu audias meam, &c. & affirmativè respondet Richardus in 4. *dist. 25. art. 3. quasi 2. ad. 1. Sylvester ver. simonia, quasi. 16. in fine. Tabiena eodem ver. quasi. 45. num. 46. Armilla num. 41. & Petrus Navarra de resitut. lib. 2. cap. 2. num. 386.* nisi prædicta commutatio, ait Lopez in *instru. part. 1. cap. 299.* fieret ex benevolentia & gratitudine absque aliqua obligatione.

2. Verùm contraria sententia docet in his casibus nullam adesse simoniam, quia jura prohibent commutationem beneficiorum; ergo cùm sint pœnalia, non debent extendi, & sic intelligendus est textus in *cap. questum, de rerum permut.* Confirmatur, quia simonia est commutatio rei spiritualis pro temporalis; sed in dictis casibus, vel similibus, nil est temporale.

ergo non potest esse simonia. Ita Aragon in 2.2. *quest. 100. art. 1. Sotus lib. 9. de just. quasi. 5. art. 2. ad 3. Victoria in relect. de simonia num. 17. & hæc omnia docet novissimè Sanchez in opusculis, tom. 2. lib. 2. cap. 3. dub. 44. num. 3. ubi asserit ita sentire doctores recentiores.*

3. Vnde ex mente supradictorum Doctorum inferretur corrumpere ea, quæ tanquam certa asserit Peregrinus ad nostras *confut. part. 3. cap. 1. lit. I. s. 2. ver. sexto & septimo*, quia in casibus quos ipse ibi ponit, non commutatur spirituale pro temporalis, sed spirituale pro spirituali, & illa officia licet sint spiritualia, non sunt tamen beneficia, ut supponit Peregrinus, nam multi ut *infra* videbimus, contrarium docent; & ita contra Lopez docet Sanchez loco cit. num. 4. ubi sic ait. Hinc exculantur à simonia Monachi convenientes inter se, Elige me in Provinciale, & ego te eligam in Priorem; quia licet hæc officia sint spiritualia, at non sunt beneficia; sic docti juniores. Hæc Sanchez.

4. Sed licet hæc opinio sit probabilis, ego tamen contrariam teneo, per ea quæ dixi in 3. p. tract. 2. *ref. 125.* & licet hoc efficere non esset simoniacum, esset tamen damnabile, ex aliis rationibus.

RESOL. XIII.

An incurrat labes simoniaca, si petatur à Monachis dos, quando Monasterium est dives? Ex p. 3. tr. 7. & Misc. Ref. 19.

§. 1. **N**ovissimè Renatus à Valle editit eruditissimam disceptationem de Religio negotiatore, & in §. 9. num. 140. agens de proposita questione, ad illam affirmativè respondet, sic enim ait. Attendendæ tamen, & exactè servandæ sunt conditiones quas proponbam. Nempe ut Monasterium sit egenum, nec plus accipiat, quàm præcisè ferat sustentatio unius pullæ, alioqui acceptio erit simoniaca, si minus nudo jure divino, & naturali, at saltem supposito jure Ecclesiastico, ex *cap. quoniam, de simonia*. Scio Sotum l. 9. de *justit. quasi. 6. art. 2. & Philareum 2. p. lib. 6. c. 7. sub finem*, contrarium sentire, existimantes Monasterium locuples posse accipere quod necessarium est ad puellæ sustentationem. Sicut Sacerdos alimendū copiosius, potest ex Altaris ministerio accipere sustentationem suam, absque simonia. Sed quod dixi multis confirmatur à Suar. *tit. 5. 3. part. diff. 22. scilicet. à num. 10. & lib. de simon. cap. 17. num. 9.* Et ratio est, quia Ecclesia intuitu Religionis, & ne consortium spirituale, ac status perfectionis acquirere videretur subijci pretio, edixit, ut bona Monasterij gratis conferrentur in sustentationem personarum, quæ in illud cooperantur. Si igitur collatio talium bonorum vendatur, ut sunt sic, si persona non admittatur ad fruendum bonis illis absque pecunia, non modò admittetur injustitia, (quod unum concedit Reginald l. 13. num. 193. estque ex natura rei perspicuum;) sed etiam admittetur simonia, saltem supposita Ecclesiæ prohibitione, quæ jus admittit Monasterio percipiendi quicquam ob admisionem ad participationem bonorum communium, sive ad sustentationem ex eis habendam. Igitur si Monasterium locuples, dicatur pro admisione aliquid accipere titulo sustentationis, titulus est vanus arque confictus, revera autem titulus accipiendi non potest esse, nisi admisso ad sustentationem ex bonis Monasterij accipiendam, quæ est aperta simonia, qualis esset ejus qui diceret se gratis conferre beneficium, sed accipere pretium pro fructibus. Affine exemplum est ejus, qui diceret se à mutuario accipere ultra sortem titulo sustentationis, non titulo mutui, quod nemo negaverit continere verum

usuram. Vt igitur pro puellæ cooptatione in Monasterium, five in ingressu primo, five in professionis emissione, aliquid accipi possit, necesse est, ut Monasterium aucto numero puellarum jam admissarum, vel quas admittere consilium est, non possit præ egestate itam, de qua agitur, sustentare abique hoc subsidio, quam conditionem dicebam observandam.

2. Non posse autem plus accipi, quàm exigatur ad commodam unius puellæ in tali statu sustentationem, quæ erat conditio altera, rectè asseritur à Navarro *supra*, & à Suarez *cap. illo 17. num. 1. 4. & disp. illa 22. numero 12. necnon à Roderico tom. 2. qq. Reg. quæst. 49. art. 1.* Et ratio est, quia ea sustentatio est solus titulus iustè pacificendi, aut accipiendi occasione ingressus, vel professionis, (quod in hoc negotio eodem recidit.) Si ergo plus aliquid accipitur, non accipitur titulo sustentationis, sed ob admissionem in Religionem, quæ esset vera simonia. Vnde simoniacum est plus petere pro aliqua puella, quia est obscuri natalibus, ut Rodericus *supra* rectè notavit. Item quia edificatio novi Monasterij non comprehenditur ambitu sustentationis puellarum primi Monasterij, simoniacum est, à puella admittenda in illud primum Monasterium aliquid exigere ut suppetant sumptus ad novum Monasterium in eadem urbe, aut in alia edificandum, etiam si ipsa non sit in illud novum Monasterium cooptanda. Ad hæc, quia corollarium illud dotis, de quo *supra*, v.g. munus pro sacristia, ægè potest revocari ad sustentationem, periculum est ne pacto de eo munere sit simoniaca. Suarez fanè de *simon. cap. 17. num. 1. 6.* existimat talia dotis superponenda, *Extravag. 1. de simon. percelli excommunicatione ipso facto incurrenda, & Summo Pontifici reservata. Nam ibi Vibanus IV.* præter cetera vetat intuitu ingressus pullæ, quoscumque pastus, seu prandia, pecunias, nempe ad inodum distributionum, jocalia, aut res alias, etiam ad usum Ecclesiasticum, seu quemvis pium usum deputatas, seu deputandas. Quibus verbis excindi videntur munera, verius extorsiones pro sacristia, aut valetudinario, supra dorem exacta ex pacto. Quod tamen ad prandia attinet, non excluditur moderata collatio pro solemnitate juxta consuetudinem, talis enim collatio facile potest ad sustentationem revocari, nec sublata est à Tridentina Synodo *sess. 25. cap. 1. 6. de reformat.* cum sub anathemate vetuit dari quicquam Monasterio præter Nocturnæ victum. Quod ergo Vibanus displicuit, fuit fordidos modus extorquendi ea prandia, qui valde improbat, *cap. and. de mun. & cap. sua nos, & cap. quoniam, de simon.* Facile fanè est, ut ex his dotis superponendis, cum non dantur ex pura, & plena benevolentia, putor aliquis simoniacus inhaletur.

3. Hic conveniri velim conscientias Præfectarum Monasterijs, & eorum qui Præfectas, & Monasteria dirigunt, verè ne ob egestatem Monasterij, ad unius puellæ candidatæ sustentationem impotentis, petantur, (verius extorqueantur) præter pinguem dotem, varia præmia, etiam si numerus Monialium, juxta constitutiones, aut habitationis commodæ qualiter expletus sit, nec de pluribus excipiendis, vel amplificando Monasterio fortè jam satis dilataro cogitetur, an verò ad ingluviem nunquam exsatiandam referenda sit ista petacitas. Quid enim dicemus de quibusdam Monasterijs Regia munificentia ante multa sæcula opulentissimè fundatis, nec modico censu potentibus, in quæ tamen hodiè nulla admittitur puella, quin dotem afferat propè sufficientem ad ejus collocationem in matrimonio natalibus congruente? An Deus maledicit bonis per cupiditatem nulla unquam mole explendam comparatis; ita ut quod Aggæus de fructibus contempto numine comportatis denunciabat, comedentes non essent ex eis satiandi? Non vi-

Tom. V.

detur dubium, quin si decreta Ecclesiastica, de manibus hac in parte servandis planè puris, executioni mandarentur, benigè faceret Deus in bona voluntate sua Cœnobiis, provideretque Antistitis, & alias censibus Cœnobijs administras adeo industrias, ut abique his fœdis negotiationibus fieret pax in virtute Domini, & abundantia in turribus ejus. Considerent, quorum interest. Hucusque Renatus.

4. Sæc. his non obstantibus negativæ sententiæ adhæreo, quam præter alios tuctur Villalobos in *summa tom. 2. tract. 37. diff. 15. num. 5.* ubi ita asserit. *Aunque el Monasterio sea rico, no se incurre simonia recibiendo algo por el sustento de la Religion, como se dixo arriba del Sacerdote rico, que no incurre simonia por recibir algo por el sustento, pues no es cosa espiritual sino corporal, como dicen Sylve, Aragon, y Ledesma, y dize Suarez, que es espiritual derecho que tiene el Religioso, para sustentarse de los bienes del Convento, y assi que se ha de justificar esto con titulo de necesidad, y que se puede hazer, supues-to que en los Conventos ricos son muchos los gastos, y todos han menester el dia de oy. Mas dize Sylvestro, que quando un Monasterio es rico, y recibe algo por sustentar la Religiosa, ay presumpcion de simonia, y reprehende à las Monjas que enobreviciendose con la riqueza, quanto el Monasterio es mas rico piden mayor dote, y juzgan del estado de la Religion, como del casamento del mundo. Y es notable para esto un texto, que dize assi. Quoniam simoniaca labes adeo plerasque Moniales infecit, ut vix aliquas sine pretio accipiat in sorores paupertatis, &c. Tal fin dize; Præcipimus, ut diœcesani Episcopi singulis annis hoc faciant, per suas diœceses publicari. Mas esto no està en uso, y assi me parece que aun en el fuero exterior, es licito, pues todas lo hazen assi con escrituras publicas. Y pueden se excusar en parte las Monjas ricas, porque en aquellos Monasterios se hazen mayores gastos. Sic ille. Vide etiam Hieron. Rodriq. in *comp. qq. Regul. ref. 54. n. 3.* ubi docet opulentiam Monasterij non facere ut quod in paupere non sit simonia, in divite Conventu censetur, nisi pecunia extra victum pro aliis causis recipiatur, puta quia puella recipienda est vilis conditionis, vel si ad magnitudinem & magnificentiam clariorem Monasterij, actius & superabundans pretium dotis pro ingressu exigatur.*

5. Nec deseras etiam Doctores quos citat, & sequitur Layman *lib. 4. tract. 10. cap. ult. §. 4. n. 39.* excusantes ratione consuetudinis Moniales poscentes dotem, etiam si sint in Monasterijs divitibus.

RESOL. XIV.

An si Minister Sacramenti petat, ut detur pecunia in pretium illius, & faciat jurare dantem, ut omnino tali pacto dei, possit sine simonia dari?

Et an in tali casu jurans possit uti aquivocatione, & restrictione tantum in mente retenta?

Et quid, si Minister petat me jurare foram aliis?

Et an necessitas recipiendi viaticum homini jam confesso, vel non habenti peccatum mortale sit causa sufficiens ad hoc, ut pro illo recipiendo det pecuniam Ministro nolenti aliter ministrare?

De Confirmatione, & Extrema-unctione in dicto casu non videtur esse eadem ratio.

Et an sit simoniacus, si adultus in extrema necessitate Baptismi constitutus, sibi que persuadeat, quod difficulter sufficientem contritionem habeat, pecuniam offerat Ministro, ad redimendam suam vexationem? Ex p. 11. tr. 6. & Misc. 6. Rel. 32.

§. 1. Hanc questionem pertractat Ioannes Vvigers de *Iust. tract. 7. c. 4. dub. 6. n. 28.* & ait ex Sua-

D d 2 rez,